

ŠIAULIŲ PETRO AVIŽONIO UGDYMO CENTRO BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Šiaulių Petro Avižonio ugdymo centro (toliau – Centras) bendruomenės Etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) įtvirtina Centro darbuotojų veiklos vertybinius principus, dalykinio elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir Centro vidaus tvarkos dokumentai. Kodekso laikytis įsipareigoja visi Centro darbuotojai.

2. Kodekso paskirtis – padėti darbuotojams suprasti ir spręsti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. Pagrindinės sąvokos:

3.1. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

3.2. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

3.3. **Darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime. Kodekso nuostatos taikomos visoje veiklos teritorijoje, įskaitant renginius už Centro ribų, komandiruotes, ir veiklą socialinėje erdvėje, jei ji susijusi su Centro įvaizdžiu ar darbuotojo profesine funkcija.

3.4. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

3.5. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais. Centro direktorius ir kiti Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDI) nustatytas pareigas einantys darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

4. Kodekso nuostatos yra taikomos kartu su Centro Nulinės tolerancijos korupcijai politika, Centro patvirtintomis Darbo tvarkos taisyklėmis ir jų nepakeičia, o papildo etiniu aspektu.

II SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

5. Darbuotojai savo veikloje vadovaujami šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

5.1. **pagarbos ir tolerancijos** – gerbiama visų bendruomenės narių (ugdytinių, tėvų, kolegų) teisės, garbė ir orumas. Vengiama bet kokio elgesio, galinčio įžeisti, pažeminti ar diskriminuoti asmenį dėl lyties, amžiaus, tautybės, socialinės padėties ar kitų skirtumų. Bendraujant su kolegomis skatinamas bendradarbiavimas, abipusė pagalba ir pagarba, vengiama paskalų skleidimo, nepagrįstos kritikos ar asmeniškumų.

5.2. **Sąžiningumo ir patikimumo** – darbuotojas privalo būti sąžiningas visais profesinės veiklos aspektais, neteikti klaidinančios ar melagingos informacijos, nesisavinti svetimos intelektualinės / materialinės nuosavybės. Netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, nesąžiningumu, sukčiavimu ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Centro bendruomenės nariui. Užtikrinti konfidencialios informacijos, gautos vykdant darbą, apsaugą, ypač asmens duomenų, kurių atskleidimas gali pakenkti ugdytiniais ar kolegoms.

5.3. Atsakomybės ir profesionalumo – darbuotojas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, naudoja geriausias žinias ir praktikas, siekdamas aukščiausių darbo ir ugdymo rezultatų; dalijasi gerąja darbo patirtimi su kolegomis. Priimant sprendimus ir atliekant darbus, darbuotojas prisiima atsakomybę už savo veiksmus, pasekmes ir tinkamą užduočių įvykdymą laiku.

5.4. Nešališkumo ir viešojo intereso – visi sprendimai ir veiksmai priimami objektyviai, be asmeninių išankstinių nuostatų. Visuomet pirmumas teikiamas viešajam interesui, t. y. Centro ir jo bendruomenės gerovei. Kilus interesų konfliktui (ar jo regimybei), nedelsiant raštu informuoti įstaigos vadovą (ar jo įgaliotą asmenį) ir nusišalinti nuo sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo.

5.5. Atidos ir solidarumo – darbuotojas bendrauja su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

5.6. Konfidencialumo ir privatumo – darbuotojas privalo užtikrinti ugdytinių, tėvų (globėjų) ir kolegų asmens duomenų apsaugą, laikydamasis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų ir Centro asmens duomenų apsaugos taikymo nuostatų.

6. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis bet kurio Centro darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų veiklą.

III SKYRIUS

DARBO ETIKA IR BENDRAVIMAS SU BENDRUOMENE

7. Darbuotojas privalo kurti saugią, pagarbią ir pozityvią emocinę aplinką:

7.1. netoleruotinas bet koks psichologinis, fizinis ar emocinis smurtas, prievarta ar gąsdinimas ugdytinių bei kolegų atžvilgiu.

7.2. Vengiama tokių savo asmeninių bruožų kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan. demonstravimas.

7.3. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos vaikui arba numatomos žalos kitiems). Konfidencialios informacijos atskleidimas (išskyrus atvejus, kai tai būtina tyrimui) ar asmens duomenų tvarkymo taisyklių pažeidimas yra laikomas šiurkščiu Etikos kodekso pažeidimu.

7.4. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegų darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių, su vertinimu ir profesionalumu nesusijusių, motyvų.

8. Pedagoginis profesionalumas:

8.1. Pedagogas atsižvelgia į ugdytinių individualius gebėjimus ir poreikius, naudoja įvairovę skatinančius ugdymo metodus.

8.2. Ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas teisingas, sąžiningas, suderintas su ugdymo programos tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

8.3. Privataus pobūdžio informacija apie ugdytinį (ugdymo ar tyrimo medžiaga) dalinamasi tik gavus tėvų sutikimą.

9. Interesų konfliktų vengimas:

9.1. Darbuotojams draudžiama priimti dovanas ar paslaugas, jeigu tai susiję su jų tarnybine padėtimi ar pareigomis, išskyrus VPIDĮ nustatytas išimtis.

9.2. Dovana, gauta pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, neturi viršyti 150 eurų. Jei viršija, ji tampa įstaigos nuosavybe (išsamiai apibrėžta Centro Nulinės tolerancijos korupcijai politikoje).

9.3. Pinigai / piniginiai dovanų kuponai negali būti dovanojami arba priimami kaip dovana, nepaisant sumos dydžio.

10. Turto naudojimas ir atsakomybė:

10.1. Centro darbuotojai privalo atsakingai ir taupiai naudoti jiems patikėtą institucijos turtą (inventorių, mokymo priemones, IT įrangą ir kt.).

10.2. Turtas turi būti naudojamas tik darbo funkcijoms vykdyti ir tik Centro veiklos tikslais.

10.3. Detali Centro materialinių vertybių naudojimo, priežiūros ir saugojimo tvarka yra reglamentuota Centro Darbo tvarkos taisyklių skyriuje „Naudojimasis centro patalpomis, turtu, patalpų ir inventoriaus priežiūra“.

IV SKYRIUS

SPECIFINĖS NUOSTATOS BENDRUOMENĖS NARIAMS

11. Etikos pažeidimu, be kitų Kodekse nurodytų veiksmų, taip pat laikoma:

11.1. Dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos.

11.2. Nepagarbus darbuotojo atsiliepimas apie pokalbį nedalyvaujančio kolegos gebėjimus ar asmenines savybes, viešas žeminimas.

11.3. Sąmoningas melagingos ar klaidinančios informacijos apie Centrą skleidimas už jo ribų.

11.4. Konfidencialios informacijos apie kolegas ar pavaldinius (pvz., darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai) viešinimas ir aptarinėjimas, nesant teisinio pagrindo.

11.5. Ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

12. Centro bendruomenės dalimi laikomi tėvai (globėjai) savo elgesiu ir veikla įsipareigoja:

12.1. Pagarbiai elgtis Centro bendruomenėje, būti geru pavyzdžiu vaikams, vengti konfliktinių situacijų.

12.2. Aktyviai ir konstruktyviai bendradarbiauti su mokytojais, specialistais ir administracija, siekiant geriausių vaiko ugdymo rezultatų.

12.3. Užtikrinti, kad vaikai reguliariai lankytų Centrą.

12.4. Skatinti vaikų atsakomybę, formuoti pagarbų santykį su kitais grupės vaikais ir Centro darbuotojais.

12.5. Nesikišti į Centro sprendimus dėl pedagoginių ar administracinių klausimų, nebent tai daroma konstruktyviai ir bendradarbiaujant su įstaigos vadovybe.

12.6. Laiku informuoti Centrą apie vaiko elgesio ar ugdymosi problemas, dalyvauti susitikimuose ir sprendžiant iškilusius klausimus.

13. Centro administracija, atlikdama savo funkcijas, privalo:

13.1. Teisingai, tolygiai paskirstyti darbuotojams darbą ar atskiras užduotis.

13.2. Teisingai ir išsamiai nagrinėti Centro bendruomenės pasiūlymus, teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus, aiškiai nurodant motyvus.

13.3. Saugoti ir atsakingai naudoti Centro turtą, materialinius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas, vadovaujantis viešojo intereso principu.

13.4. Konfliktinėse situacijose elgtis tolerantiškai, korektiškai, nešališkai ir savikritiškai. Išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti konstruktyvaus sprendimo.

13.5. Objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant.

13.6. Garbingai atstovauti Centrą vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jo vardą.

13.7. Suteiktas galias ir įgaliojimus naudoti tik Centro bendruomenės interesams ginti ir gerovei didinti.

V SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

14. Kodeksas įsigalioja po viešo jo projekto svarstymo ir darbuotojų įsipareigojimo laikytis jame numatytų normų.

15. Parengtas Kodeksas skelbiamas Centro internetinėje svetainėje.

16. Kodekso vykdymo priežiūrą, vadovaudamasi jo nuostatomis, atlieka sudaryta etikos komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš 3 Centro darbuotojų, išrinktų susirinkime slaptu balsavimu. Nusišalinus daugiau kaip pusėi Komisijos narių, gali būti išrenkama komisija konkretaus atvejo tyrimui.

17. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą arba siekiant inicijuoti Kodekso papildymus ar pataisas.

18. Kodekso pažeidimo nagrinėjimo pagrindas:

18.1. asmens (Centro darbuotojo, ugdytinio tėvų (globėjų) ar kito asmens) rašytinis pareiškimas su pateiktais faktais.

18.2. Anoniminiai pareiškimai (kuriuose nenurodytas asmens vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys) nesvarstomi.

Darbuotojai, turintys informacijos apie pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui, gali teikti informaciją per įstaigos vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, skelbiamą interneto svetainėje skiltyje „Korupcijos prevencija“.

18.3 visuomenės informavimo priemonėse pateikta informacija apie Centre galimai pažeistas asmenų teises ar etikos normas.

18.4. Centro direktoriaus pavedimas, įtarus galimą Etikos kodekso pažeidimą.

19. Pranešimų apie pažeidimus valdymas (Pranešėjų apsauga):

19.1. gauta informacija nagrinėjama konfidencialiai. Informaciją pateikusiam asmeniui garantuojamas konfidencialumas ir taikomos Lietuvos Respublikos Pranešėjų apsaugos įstatymo numatytos garantijos (pvz., apsauga nuo neigiamo poveikio, persekiojimo, ar keršto).

19.2. Darbuotojai, turintys informacijos apie pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui (pvz., korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas), gali teikti informaciją per Centro vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą (skelbiamą interneto svetainėje skiltyje „Korupcijos prevencija“).

19.3. Pranešėjo tapatybė gali būti atskleista tik įstatymo numatytais atvejais, pavyzdžiui, kai tai būtina, siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, arba kai to prašo pats pranešėjas.

20. Konfidencialumas Etikos komisijoje:

20.1. Komisijos nariai privalo laikytis griežto konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

20.2. Konfidencialumas taikomas ne tik tyrimo turiniui ir eigai, bet ir visų tyrimo dalyvių (pranešėjų, asmenų, dalyvaujančių apklausose, tiriamo asmens) duomenims, siekiant užtikrinti jų apsaugą ir nešališkumą.

20.3. Tyrimo nebaigus, komisijos nariai negali komentuoti tyrimo eigos ar rezultatų tretiesiems asmenims, išskyrus tuos, kuriems tai privaloma žinoti pagal pareigas.

21. Poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas žodžiu ar raštu, įvertinimo pavišinimas ir pan.) skiriamos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą. Komisijos sprendimai yra rekomendacija Centro direktoriui dėl galimos darbo drausmės pažeidimo konstatavimo ir drausminės atsakomybės taikymo.

22. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms, bendražmogiškosioms etikos vertybėms atvejų, todėl Komisija, spręsdama konkrečius pareiškimuose įvardintus atvejus dėl nederamo elgesio, turi išsiaiškinti, ar konkretus poelgis suderinamas su Kodekse pripažintomis etikos vertybėmis, ar jis gali būti toleruojamas.

23. Už Kodekso pažeidimus, kurie laikomi darbo pareigų pažeidimu, darbuotojams taikoma drausminė atsakomybė Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir Centro Darbo tvarkos taisyklių nustatyta tvarka.

24. Naudojant informacines ir komunikacines technologijas (elektroninį dienyną, el. paštą, duomenų bazines), būtina laikytis ne tik etikos principų, bet ir saugumo reikalavimų, nustatytų Privatumo politikoje ir kituose dokumentuose.

25. Kodekso peržiūra ir atnaujinimas:

25.1. Kodeksas privalo būti peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per 5 m.

25.2. Kodeksas privalo būti nedelsiant peržiūrimas po esminių pasikeitimų Lietuvos Respublikos Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, Pranešėjų apsaugos įstatyme ar Darbo kodekse, kurie turi tiesioginę įtaką šio Kodekso nuostatoms.

25.3. Pasiūlymus Kodekso peržiūrai ir atnaujinimui gali teikti Centro Etikos komisija, darbuotojai ar Centro direktorius.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Kodeksą ir jo pakeitimus tvirtina Centro direktorius.

27. Kiekvienas Centro darbuotojas supažindinamas su Kodeksu (ir jo atnaujinimais) bei juo vadovaujasi savo veikloje.

28. Kodekso nuostatų pažeidimas laikomas Centro Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

SUDERINTA

Šiaulių Petro Avižonio ugdymo centro
profesinės sąjungos pirmininkė
Palmira Vasiliauskienė